



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Acta Ecclesiae Mediolanensis**

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad  
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo  
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

**Borromeo, Carlo**

**Brixiae, 1603**

Mediolanum reuersus, exequitur munera sua. cap. 10.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-10502**

stare lectissimorum etiam virorum con-  
 filio confirmatus; post habitis alijs om-  
 nibus, constituit ad Mediolanensem  
 gregem redire: concedente interim  
 ea conditione Pontifice, vt proximo  
 reuenteretur autumnus; qua se ille  
 conditione, bona deinde Pontificis  
 ipsius venia, rursus inuitat, exoluit.  
 Prius verò quam discederet; Cate-  
 chisimum, quem auunculi iam aucto-  
 ritate iusserat inchoari, perficiendū;  
 & Breuiarium item, Missalemque li-  
 brum restituendum curauit. nonnul-  
 la, quæ Mediolani statuerat, vt aucto-  
 ritate pontificia confirmarentur esse  
 cit; de quibus ipsæ pontificiæ consti-  
 tutiones extant. literas quoque Pon-  
 tificis obtinuit ad Principes, in quorū  
 ditione prouincia Mediolanen-  
 sis ecclesiæ sunt; vt rerum decretarū  
 vsum, & totum conformandæ eccle-  
 siæ negotium iuuarent. Quæ quidem  
 omnia, vt obtinerentur, parum habe-  
 bant difficultatis; cū ipse per se Pon-  
 tificex ad omnes rectæ disciplinæ par-  
 tes restituendas animo valde paratus  
 esset; & Carolum plurimi faceret. im-  
 mō verò eorum occasione, quæ Me-  
 diolani confirmanda erant, plura con-  
 stituit Ecclesiæ Catholice maxime  
 profutura. ea quoque Carolus Pon-  
 tifici; memoriam eius potius, quam  
 voluntatē iuuans, monita libere sup-  
 peditauit; quæ vtilia in primis iudi-  
 cabat Ecclesiæ Dei. Huiusmodi fue-  
 runt, quæ ab amico Pontifice Cardi-  
 nalis optimè de illo meritis recenti  
 creatione sibi, suisque postulauit, at-  
 que impetrauit. Illud etiam in disces-  
 su fecit, iam disciplinæ omnis exequē-  
 dæ, maiori quam antea desiderio ac-  
 census; vt nouum familiæ delectum  
 haberet, eamque ferè ad homines ei  
 disciplinæ, quam sibi proposuerat,  
 accommodatos redigeret: quorum  
 mores, ex episcopali, domo, quasi ex  
 edito quodam loco ceteris exemplo  
 esse possent: quique non tam gratiam  
 hominum, suasque utilitates; quam

res Deo gratas, sibi que; & alijs verè  
 salutare sequerentur. quæ res fecit,  
 vt magna veteris familiæ pars ab eo  
 discederet: aliqui etiam Mediolanum  
 profecti, postea Romam redirēt. sed  
 ille sibi iam, id quod necesse est, hu-  
 mana omnia posthabenda constitue-  
 rat, vt perfectam sequeretur episco-  
 palis vitæ degendæ rationem.

Mediolanum venit, Nonis Aprilis:  
 ac ad ea perficienda, quæ in prouin-  
 ciæ concilio anno superiore constitu-  
 ta erant, & ad ecclesiā in omnes par-  
 tes, ex Tridentinæ synodi decretis re-  
 ctè componendam sese cepit exerce-  
 re. Iucundissima Carolus erat ea cura;  
 quo tamquam ex maximis fluctibus  
 in portum confugerat; non otij qui-  
 dem, sed eius tamen negotij; quo si-  
 cuti numquā aliud magis operosum,  
 assiduumque se habuisse; ita nullum  
 quoque suauius se expertum comme-  
 morabat. Mirum autem capiebat ex  
 eo fructum; quod ad meliorem cleri,  
 populi que disciplinam, ad diuini cul-  
 tus incrementum, ad domus suæ piæ  
 gubernationem, non mediocres fieri  
 quotidie progressionem videbat. ideo  
 que tum voce, tum literis quot antea  
 semper affirmauerat, fructus vberri-  
 mos, quos Episcopi in ecclesijs suis  
 residentes ad crediti gregis salutem  
 percipere possent, tunc maximè cepit  
 predicare. Diuinorum officiorū  
 cultum, in Metropolitana præsertim  
 ecclesia, mirum in modum diminutū,  
 cepit restituere. sacrosanctæ com-  
 munionis in primis frequentiam quæ  
 tum per idoneos sacerdotes efficere  
 poterat, inducere studuit. in eccle-  
 sijs passim conciones sacras haberi  
 constituit; tum in adium suarum sa-  
 cello vesperi tractatus luculētos, sup-  
 plicatione, musicaque suauitate con-  
 ditos; quo magnum ex nobiliori iu-  
 uentute numerum, vt piè commoue-  
 retur, alliciebat. ex primarijs viris  
 conflauit præclarum sodalitiū in ec-  
 clesia sancti Ioannis, cuius institutū  
 esset,

Mediolanū  
 reuersus  
 requirit  
 munerata  
 sua.

CAP. X

offet, misericordiae nomine, reos condemnatos consolari, pieque dum ad mortem ducerentur, comitari. His rebus clerum ad officia sua reuocabat; com fidebatque fore, vt ad pietatem diligentius colenda ita populus incitaretur; paulatimque sese vitijs expediret. ac breui quidem frequentem ad res sacras, diuinasque, non multitudinis solum, sed optimatum quoque conuentum festis diebus effecit. nam & exemplo suo, rebusque ipsis inuitabat omnes: & principes viros, senatores, magistratus, qui tunc eius domum frequentabant; amiceque, ac pie sectabantur, cohortationibus excitabat. eodem tempore multa conabatur, quae ad vitia, corruptelasque publicas tollendas plurimum valerent. rursus de modo sumptibus adhibendo; de Academia, vel alia laudabili otiofa iuuentutis exercitatione instituenda; de ganeis quibusdam ex vrbe, & suburbijis tollendis, in quibus magnum erat vitiorum seminarium; alijsque eodem pertinentibus. Ecclesias, clerumque ciuitatis lustrauit: & clerum quidem improuisum, atque ita celeriter; vt dispositis per vrbes regiones viris, omnia clericorum domicilia, quattuor horarum spatio diligenter inspicerentur. Deinde Septembri mense, post Virginis solemnia natalitia, exijt ad visendas agrum ecclesias; vbi plurimam passim inuenit, quae extremo egerent viderentur auxilio: vt tum dolore commotus interdum lachrymaret; tum letaretur etiam in dolore; datum sibi tandem, vt afflictis patriae rebus subuenire, rerumque sacrarum dignitatem,

quemadmodum concupierat, in antiquum statum restituere posset. quod efficere, cohortatione, iussis, animaduersionibus, sacris vinculis pro sua potestate soluendis; tum ea cura maxime, studebat, vt bonos sacerdotes sibi ascisceret, ac vndique accersiret: eisdemque, quantae fatis ad vitam, munusque essent, facultates attribueret: vt fructuose possent saluti populorum varijs muneribus inferuire. magnum enim uero, ac praecipuum rectae administrationis momentum; idoneos habere ministros; quos non gratia, vel aliena utilitas obtulerit; sed rectoris ipsius studium, & prudentia delegerit. In huiusmodi negotijs incommodus Carolo accidit Ormaneti discessus; qui tum Pontificis iussu Romam euocatus est. quamuis autem se tali adiutore priuatum doleret; gaudebat etiam, quod is vniuersae Ecclesiae operam daret apud eum Pontificem, qui ad omnia optima restituenda paratus, atque incitatus erat. Sperabat enim tanti Patris pietate; talibus consiliarijs, & ministris; Romam rem ita constituendam; vt magis, ac magis optimis exemplis abundaret; & in omnes partes lumen vniuerso praeferreret orbi. Ipse Romam eadem de causa non obscure inuitatus, gregis sui amore recusauit: quam-

quam rerum omnium participes, crebris consilijs, monitisque operi preclaro absens inferuiuit.